dpb
DIVADLO
PRO
REZIDUCE
TAŇA
TAŇA

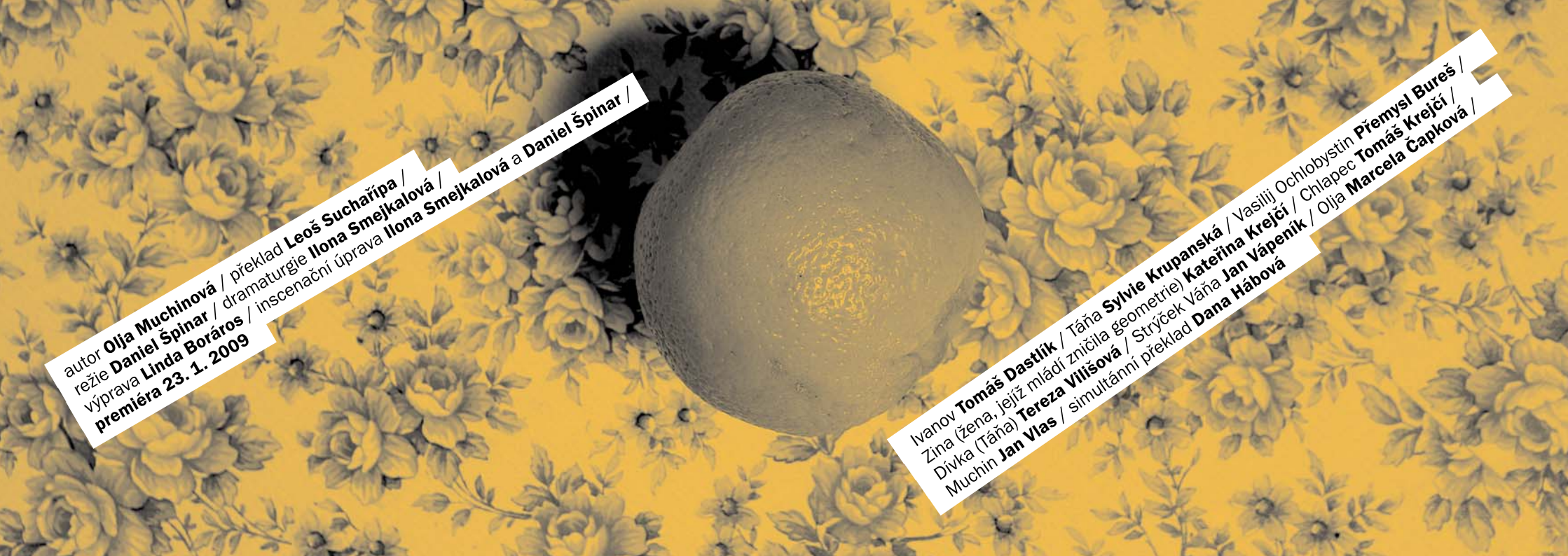
autor **Olja Muchinová** / překlad **Leoš Suchařípa** /
režie **Daniel Špinar** / dramaturgie **Ilona Smejkalová** /
výprava **Linda Boráros** / inscenační úprava **Ilona Smejkalová** a **Daniel Špinar** /
premiéra 23. 1. 2009
Ivanov **Tomáš Dastlík** / Táňa **Sylvie Krupanská** / Vasilij Ochlobystin **Přemysl Bureš** /
Zina (žena, jejíž mládí zničila geometrie) **Kateřina Krejčí** / Chlapec **Tomáš Krejčí** /
Dívka (Táňa) **Tereza Vilišová** / Strýček Váňa **Jan Vápeník** / Olja **Marcela Čapková** /
Muchin **Jan Vlas** / simultánní překlad **Dana Hábová**

Léto

Ve starém venkovském sídle se setkává **skupinka přátel**.
Tančí, tlachají, popíjejí, hodují… milují se. **Milují se?**
Za jejich zdánlivým klidem se ukrývá **věčný zápas** mužského a ženského světa.
Věčná touha lásky, **věčná bolest** lásky.
Tři páry plus jeden.
Každý má své **tajemství**.
Každý sní o **štěstí**.
Každý ovšem **miluje někoho jiného**.
Táňa **miluje** Ivanova… Ivanov **chce** Dívku… Ta **má** ale Chlapce… Chlapec **se oženi** se Zinou…
Zina **má ráda** Ochlobystina… Ten jí neustále **vyznává lásku**. Ve skutečnosti ale **touží** po Táně…
Řešení komplikuje i fakt, že minimálně **dvě postavy ve hře se jmenují Táňa**.

Olja z Veselé ulice

Dramatička Olja Muchinová se narodila 1. prosince 1970 v Moskvě, ve Veselé ulici. Oba rodiče byli geologové, a tak své rané dětství (celkem jedenáct let) prožila na severu Ruska, ve městě Uchta v republice Komi.

Po maturitě a návratu do Moskvy pracovala jako referentka v různých časopiseckých redakcích (časopisy „Kvantum“ a „Vědění – síla“). Celkem čtyřikrát se pokoušela dostat se na Vysokou školu státní kinematografie. Nakonec svoji snahu vzdala a v roce 1991 nastoupila na katedru dramatiky Literárního institutu.

Hry psala již od svých devatenácti let, opravdový průlom však zaznamenala až její čtvrtá hra *Táňa, Táňa* z roku 1994, která o rok později vyšla i časopisecky a byla uvedena v Moskvě, Petrohradu i v mnoha dalších městech a zemích.

V roce 1996 dokončila Muchinová pátou „hru s obrázky“ *Ju*, v premiéře ji vzápětí uvedli studenti moskevské divadelní akademie. Muchinová pak na sedm let přerušila svou spisovatelskou kariéru. Provdala se, založila rodinu, porodila dvě děti a zase se rozvedla. Mezitím sbírala materiál pro dvě nové hry: první – *Letí* – měla být určena pro moskevské divadlo Petra Fomenka; druhá, s pracovním názvem *Lva* (ženská varianta mužského jména Lev), je připsána divadelnímu souboru Oxany Mysinové.

Napsala několik dalších divadelních her, všechny o lásce, všechny „s obrázky“: *Smutné tance Xavera Kaludského* (1989), *Alexandr August* (1991), *Královnina láska* (1992).

„Táňa, Táňa je jako křehká čechovovská variace, v níž se tu a tam objevují vlivy současné reality a v minimální míře – jako trocha pepře – několik vulgarismů, které – nikoliv paradoxně – mlžný příběh milostných vztahů-nevztahů k současnosti fatálně připoutávají.“ (Jan Kerbr, Svět a divadlo)

Táňa, Táňa

Krátce po svém vzniku, v roce 1995, „Táňa, Táňa“ způsobila senzaci na semináři mladých dramatiků v Ljubimovce. Poprvé ji uvedli v moskevském divadle P. Fomenka, premiéra byla 21. ledna 1996. Inscenace vzbudila nebývalý zájem kritiků, novinářů a odborné veřejnosti. Hra byla posléze přeložena do francouzského, německého, anglického, švédského jazyka a mnoha dalších.

Text nabízí všechny možné podoby milostného vztahu mezi třemi věkově i názorově odlišnými dvojicemi. Tyto vztahy se různě mění a kombinují. Před láskou pro hrdiny sice není úniku, každého ale skutečně dostihne v jiné fázi života. Před námi defilují všechny možné podoby lásky. Láska zklamaná, odmítaná, nenaplněná, dětská, naivní, toužící. Nekalkulující zamilovanost dívky se střetává s odcházejícím citem Táni, vášeň u Ivanova je vlastně jakousi vzpomínkou na lásku, Zina a Vasilij spolu hrají zvláštní erotické hry. Vše nakonec ústí do agrese a konec jako takový je pouze zdánlivým klidem před milostnou bouří.

Sledujeme vztahy, svádění, dialogy partnerů se prolínají. Úryvky realistických situací se střídají s básnickými obrazy a stylizovanými pasážemi. Okamžiky lidské blízkosti střídají pasáže absurdní společenské konverzace i extatických samomluv. Emoce, prchavé nálady… Co se skrývá za tancem či smíchem? Strach ze samoty. Strach maskovaný či zabalený do svádění, odmítání, vyznání či zoufalství.

Zcizující komentář nám přibližuje bláhový svět zamilovaných, svět vlnící se v ozvěnách, autorkou rytmizovaný až do podoby podivné básně. Básně bez interpunkce, bez oddělování jednotlivých vět, psaných často verzálami a plných lyrických samomluv.

Olja Muchinová bývá označována za „Čechova v sukních“. Není to jen proto, že některé z jejích her jsou prostoupeny zvláštní čechovovskou náladou, ale i proto, že na vztah k Čechovovi upozorňují konkrétní čechovovské narážky či jména některých postav. I samotný konec hry „Táňa, Táňa“ je čechovovský – postavy si libují ve zdůrazňování faktu, jak je všechno pěkné. Pěkné, pěkné, pěkné…

V Rusku je hra dodnes mimořádně úspěšná. V moskevské premiéře v režii Petra Fomenka hrály Táňu a Dívku (se jménem Táňa), ženy soupeřící o přízeň jediného muže, herečky-dvojčata. Další ruská inscenace se stala dokonce kultovní záležitostí – na repertoáru ji mělo divadlo nasazenu víc než patnáct let!

„Divoká jízda s gramofonem, obscénní pojídání pomeranče, šampaňské tekoucí po holém těle, střepy rozbitého nádobí, smích a láska láska láska. Jak je pěkně v létě v Bibirevu…“ (Daniel Špinar)

Linda Boráros, Sylvie Krupanská, Tereza Vilišová, Daniel Špinar, Agnes

Česká premiéra

Dne 28. května 1997 byla „Táňa, Táňa“ uvedena v české premiéře, v režii J. A. Pitínského v Divadle Na zábradlí. Tvůrce tehdejší inscenace svedla dohromady série neuvěřitelných náhod. Začalo to prý přibližně rok před plánovanou premiérou: tehdy navštívil Pitínského zkoušku Bernhardovy hry *Ritter, Dene, Voss* známý ruský divadelní režisér a pedagog Petr Fomenko. V blízkém bistru U sv. Anny pak Pitínskému vyprávěl o hře mladinké Olji Muchinové, kterou právě inscenoval s ročníkem svých absolventů. „Zaujalo mě, jak zároveň říkal, že té hře vůbec nerozumí. A taky se mi líbil název té hry a fotografie té mladé dívky. Tak mě to okouzlilo, že jsem o pár dní později poprosil Leoše Suchařípu, aby pro mě hru přeložil,“ vzpomíná Pitínský.

Téměř v téže době hostovala Fomenkova studentská inscenace na festivalu Kontakt v polské Toruni. Několik českých kritiků po jejím zhlédnutí prý okamžitě usoudilo, že hra je jako stvořená pro Divadlo Na zábradlí. A Helena Suchařípová si odvezla ihned text domů, aby jej dala přečíst svému muži.

Když chtěl po nějakém čase Pitínský na výjimečnost textu Leoše Suchařípu upozornit, byl už překladatel s „Táňou“ dobře obeznámen. „Když jsem si ji přečetl, působila na mě v té ruštině velice krásně, ale nevěděl jsem, jestli se v češtině dají vytvořit takové podněty, aby se stejně krásně četla i česky. Překládal jsem ‚Táňu, Táňu‘ nakonec o prázdninách. Některé momenty jsem zvýraznil tak, jako by text psal český divadelník. A teprve potom jsem se dozvěděl, že dívce, která hru napsala, bylo teprve čtyřiadvacet let.“

Od jiných ruských her, které překládal, se „Táňa, Táňa“ liší především tím, že je monotematická: „Je čistě o lásce. Jenom o lásce. Vše se točí kolem tohoto tématu. Nepojednává o žádném historickém úseku. Je to velmi křehká věc nanesená z mnoha úhlů,“ charakterizoval hru překladatel.

Ani J. A. Pitínský prý nebyl nakonec zklamán a česká podoba textu jeho očekávání splnila: „Byl v tom všechen ten hezký vzruch, jaký má člověk z lásky, a byl zachycen tak, jak jsem si při pohledu na obličej té dívky představoval a jak mi to pan Fomenko vyprávěl,“ líčil svůj zážitek režisér a dodával: „Myslím, že duchu té hry i pocitům, které tam jsou, rozumím přesně, ale nerozumím některým věcem v té hře…“

V Pitínského české premiéře „Táni, Táni“ hrálo hvězdné obsazení – Eva Holubová, Zuzana Bydžovská, Karel Dobrý, Jiří Ornest, Theodora Remundová, Petr Štefek a v malé roli Strýčka Váni i samotný překladatel Leoš Suchařípa. Všemi očekávaná autorka Olja Muchinová kvůli pasovým formalitám nakonec na premiéru nedorazila.

Táňa, Táňa v Divadle Na zábradlí, režie J. A. Pitínský, 1997

Ilona píše Olje... Olja píše Iloně...

Vážená paní Muchinová,
v pátek 23. ledna máme v Divadle Petra Bezruče v Ostravě premiéru Vaší hry „Táňa, Táňa“. Na této inscenaci se podílím jako hostující dramaturg. Příští týden Vám pošlu pozvánku a plakát, i když vím, že z Moskvy je to do Ostravy poněkud daleko. Přesto bychom byli velmi rádi, kdybyste dorazila. Opravdu!

... A taky bych se ráda dozvěděla o Vás i Vaší tvorbě něco bližšího. Myslíte si, že bych Vám mohla poslat pár otázek k „T a T“, které se mi právě teď honí hlavou? ***S pozdravem Ilona Smejkalová***

Vážená Ilono!
Velmi jsem se zaradovala, když jsem si mohla přečíst Váš dopis! Díky! Díky za nastudování, díky za premiéru, díky za zájem o mou tvorbu! Díky za možnost psát „azbukou“!

... Nyní mohu říci pouze, že když jsem Táňu psala, byla jsem skutečně mladá, naivní, nečetla jsem tehdy Aristotela a vůbec nerespektovala „pravidla“ výstavby dramatického konfliktu atd., psala jsem prostě intuitivně. Proboha odpusťte, že musíte dodělávat za mě práci))).

Kdysi jsem psala hry jako puzzle. Říkala jsem si, že beztak to po mně budou režiséři předělávat, a já jsem psala tedy tak, aby jakkoliv pokroucená, přeoraná či poskládaná hra pořád ve výsledku vyšla dobře, aby do ní libovolný režisér mohl vložit svou ideu a aby tak vzniklo mnoho různých a navzájem se nepodobajících představení.

Poté, co jsem napsala hru „Letí“, jsem „skoncovala“ s uměleckými experimenty, píšu už strukturovaněji... Tedy – snažím se.

Blahopřeji Vám k novému roku 2009. A všechno nejlepší k Vánocům. ***S úctou Olja Muchinová***

Olja Muchinová

Gejzír zvuků, vůní a zápachů

Na hře *Letí* se dá velmi dobře demonstrovat způsob, jakým Muchinová své rané hry psala a tvořila. *Letí* je údajně složena ze záznamů reálných dialogů, které autorka odposlechla od svých moskevských přátel. Materiál sbírala velmi dlouho, první verzi hry uveřejnila na internetu v listopadu 2004. Původně psala Muchinová Letí pro moskevské divadlo Petra Fomenka, premiéra byla ohlášena na jaro 2005. Divadlo však na poslední chvíli hru odmítlo. Muchinová tedy Letí inscenovala sama, skromná premiéra inscenace se uskutečnila 1. června 2005 v moskevském Divadle Majakovského. Pražská inscenace divadelního souboru LETÍ byla teprve druhým nastudováním textu, prvním mimo Ruskou federaci.

Jde o Muchinové nejkrutější hru, drsným jazykem hovořící o životě mladých v Rusku, mládeže pohybující se ve světě PR, médií, reklamy. Tady už nenajdeme žádné nostalgické odkazy, žádné přízraky bohémského života ze sovětských starých časů. Letí je totiž metaforou sněhu, krajiny, lidí topících se v civilizaci jako v závějích. Lidé odtržení od minulosti, ale s nekonečnou budoucností. Ta ovšem může být jakákoliv, je jen na hrdinech, jak s ní naloží.

Jedná se vlastně o filmový scénář. Muchinová totiž nepíše stylem *„postava přejde na pravou stranu jeviště a posadí se do křesla“, ale že „postava cestuje v přeplněné, natřískané noční tramvaji, v okně sleduje odraz své tváře, potom vystoupí, kráčí po ulici, míjí lidi, potom se vyveze proskleným výtahem do nejvyššího poschodí nějakého mrakodrapu a pozoruje noční Moskvu.“*

Její hry zachycují moment, dojem, pocit, emoci, stav, všechno ostatní si musí divák představit sám. Dialogy mají blízko k poezii, i když obhlížejí věci vesměs neutěšené, osudy živočišně prolité litry vypité vodky, odrážejí společenskou beznaděj i citovou vyprahlost, zobrazují rozpor mezi neradostnou realitou a sněním o lásce, spokojenosti, z nichž zůstává jen obelhávání sebe či okolí.

To vše zapisuje Muchinová kultivovaně a i tady se často objevuje spojovník mezi dvěma jmény či slovy (v originále se hra *Táňa, Táňa* nazývá *Táňa-Táňa*). Spojovník je totiž autorčin typický znak, ve hře „Ju“ se například setkávají podobně zdvojená slova „Nataša-Nataša“, „vlk-vlk“ či dokonce „nesmysl-nesmysl“. Tyto „dvojvýrazy“ jsou víceméně spíš bonmoty než termíny ukrývající v sobě nějaký zvláštní smysl. Muchinová píše postavy, které si v proudu řeči zdvojení ani neuvědomují, spíš svá slova říkají tak, jako by chtěly jejich zdvojeným zvukem „zaplnit“ osud, sebe, lásku, bolest. Jejich řeč k nám o to více doléhá a naléhá.

Hry Muchinové jsou navíc plné podivných nenaplněných svazků a setkání, „ospalých“ kontaktů mezi závislými lidmi – kde každý z nich hovoří „o svém“ – jakoby náhodně přicházejíce do styku s replikami partnera, jakoby náhodně přejímajíce repliky partnera. O sobě tak mluví často ve třetí osobě, nepřítomně, abstraktně, jako by sami před sebou viděli zhmotněná slova, která říkají. Nechají slova rozpohybovat, roztočit a posléze rozplynout, rozpustit se na jazyku jako led. A z toho vzniká ten výbuch a gejzír různých zvuků, vůní či zápachů. (Ano, i jazyk může být cítit, když s ním někdo pracuje podobně jako Muchinová.)

„Znám pouze jednoho člověka, kterého bych mohl nazvat svým dramatikem. A to je Olja Muchinová. Píše překrásným jazykem, ale to hlavní – je básník. Ne v tom smyslu, že by psala hry ve verších, ne, ona je prostě BÁSNÍK.“ (režisér Jevgenij Kamenkovič)

Ilona píše Olje, podruhé…

Milá Oljo,

moc Vám děkuji za Váš krásný dopis.

… Když jste hru napsala, bylo Vám pouhých 24 let. Myslíte si, že je to z textu hodně patrné? Čistě hypoteticky – kdybyste „Táňu, Táňu“ psala dnes, napsala byste něco jinak? Úplně jinak? Bylo by v ní víc smutku, nebo naopak naděje? Prý Vás dokonce označují jako „Čechova v sukních“. Souhlasíte vůbec Vy sama s touto zvláštní charakteristikou?

Režisér Pitínský (který hru inscenoval v české premiéře) se rozhodl Vaši hru režírovat poté, co mu režisér Fomenko ukázal vaši fotku. Prý jste ho tenkrát velmi okouzlila. To je skoro jako motiv nějaké Vaší divadelní hry…

Když jsem nedávno procházela prameny a kritiky k Vaší hře, pobavilo mě, že hodně kritiků, ale i tvůrců přiznalo, že se jim Vaše hra líbí, ale vlastně jí moc nerozumějí. I já sama jsem se při přípravě inscenace s režisérem hodně dohadovala – mnoho věcí v textu jsme vnímali rozdílně (já si například myslela, že si Zina sňatek s Chlapcem vymyslela, že si jej ve skutečnosti nevzala). Totéž pak následovalo i na čtené zkoušce, každý z herců si vytvářel vlastní teorie. Zvlášť, co se konce hry týče… Vím, že to autoři nemají rádi, přesto Vás poprosím – můžete konec hry nějak „vysvětlit“?

Taky by mě zajímalo, proč vůbec nesou všechny Vaše hry podtitul „hry s obrázky“?

My hru ale uvádíme s jiným podtitulem – „smutně směšná hra o tom, jaké to je, když milujeme nesprávného člověka“. Doufám, že nebudu příliš osobní, ale jak moc je ta hra autobiografická?

Překladatel Leoš Suchařípa už, bohužel, nežije… Kdysi říkal, že ta hra je tak krásná, až je téměř nepřeložitelná. Nečetla jsem hru v originále, ale věřím mu. Vy jste viděla nějaké jiné cizojazyčné inscenace „Táni, Táni“? A jak na Vás působily?

Posílám slíbený plakát. A moc se těším, že přijedete! ***Ilona***

Olja píše Iloně, podruhé…

Milá Ilono!

… Hru jsem napsala ve 23 letech v návalu inspirace po první práci s herci divadla v Penze, a to pro dvě herečky, které se jmenovaly Táňa a Táňa.

Nezkrácený text pak vyšel v časopise Dramatik. Rozpočet publikace téhle hry nakonec převýšil náklady celého časopisu, ale šéfredaktor, kultovní dramatik Alexandr Kazancev, nakonec překvapivě souhlasil.

Obrázky mi sloužily jako jakýsi kreslený scénář místo popisů zevnějšku postav a místa děje. Vystřihala jsem si je z časopisu Československá fotografie! Bylo v něm hodně fotografií velmi slavných českých fotografů, proto je před Kazancevem žádný vydavatel nepublikoval – zřejmě ze strachu, aby neporušili autorská práva. Najatý právník ale nakonec označil můj způsob práce s těmi fotkami jako „koláže“ a řekl, že to tedy půjde. Můj guru, dramatik Juliu Edlis, o těch mých obrázcích zase mluvil jako o komiksech.

Strukturace textu patřila podle kritiky bezesporu k jeho nejslabším místům, ale milostné peripetie, jimiž jsem hru naplnila, přilákaly nejprve režiséry a posléze i diváky. Láska tak zvítězila nad strukturálními kánony a já se stala vynálezcem „nového žánru“ a „nové vlny“.

„T a T“ zahráli v režii J. Ziminové na festivalu v Avignonu Francouzi a báječná byla sofijská inscenace, kterou s hudebním doprovodem Piazollovým režíroval Javor Gărdev. Pitínského pražskou inscenaci jsem neviděla, ale už to, že vznikla, bylo pro mě velkou morální vzpruhou. V Moskvě jsem se pak spřátelila s kulturní atašé Vlastou Smolákovou. Viděla jsem několik amerických představení s hudbou a tancem! V takových okamžicích si vždy uvědomím, jaké má moje profese štěstí – text je jeden, zato inscenací mnoho. Moji hru hráli i v Čeljabinsku, v Petrohradu a „T a T“ se stala nejlepším představením roku. Bylo toho docela dost.

Základní nápad se zrodil takto: ***Hledala jsem odpověď na otázku, co je to láska, protože jsem to vlastně doopravdy nevěděla.*** *Schválně jsem se kvůli tomu šla podívat na film „Sever proti Jihu“, inze-*

rovaný jako vůbec nejdůležitější film o lásce, a dost jsem žasla, protože místo lásky jsem viděla válku, a také to, že Rhett Butler nemiluje Scarlett.

***Tak jsem se tehdy rozhodla, že je třeba napsat hru VÝLUČNĚ o lásce.** To byla hlavní myšlenka.*

Všechny postavy jsou smyšlené. Táňa je jméno mé matky. Námět o lásce jednoho muže ke dvěma dívkám stejného jména jsem si zvolila z vlastního života. Ten muž se přitom skutečně jmenoval Ivanov, takže jsem nic vymýšlet nemusela, líp už to snad ani nejde.

Přezdívka „Čechov v sukních“ se dostavila po Fomenkově představení. Charakteristika byla pro mě velice lichotivá a snad i šťastná – vždyť Čechov jako by se stal mým talismanem a dal mi svolení psát právě takto, nestandardně, jak se to tehdy ještě nenosilo. Ale když mohl psát nestandardně Čechov, tak já jako bych taky dostala jakési povolení. A jakmile přišla Fomenkova inscenace, dočkala jsem se rovnou cejchu „mladého génia“.

Americký kritik John Freedman mě popsal jako Červenou karkulku, která se nebojí jít s vlky do lesa. Já sama si ale připadala jako Popelka, která se dostane na nádherný ples, na kterém mi Petr Naumovič Fomenko poodhrnul alespoň okraj ruské „železné opony“ a já se tak dostala do Evropy. Pak jsem s divadlem podnikla cestu kolem světa, vrátila se do Moskvy a napsala Ju.

A finále „T a T“? V okamžiku, kdy se postavy vracejí ke všednímu, zaběhanému způsobu života, se zapuzená dívka vrací a všechno začíná znovu.

***Ztělesněním lásky pro mě byla sama ta dívka:** Všichni lidé sní o lásce, ale když k nim přijde, tak ji zahánějí. Jenže ona se zahnat nedá, vrací se, problém musí být vyřešen a situace už bude zcela jiná.*

Měla jsem pocit, že v tomto okamžiku už bude divákovi jasné, že Ivanov tentokrát přece jen neodolá, Táňa zůstane s Ochlobystinem a Chlapec se Zinou budou znovu trpět.

Do finále jsem si schovala vyjasňování toho, že Chlapec je synem Táni s Ivanovem, za což mě Fomenko krutě seřval. Já to chtěla udělat co nejlíp, ale on měl nakonec pravdu – tohle musí přece divák vědět hned. Někteří režiséři z Chlapce udělali syna Táni a Ochlobystina. Já sama inscenátorům dovoluji, aby si s mými „puzzle“ dělali, co chtějí, dávám jim naprostou svobodu, povoluji vyhazovat celé dialogy a všechno měnit. Zajímavá na tomto experimentu mi připadá právě ta možnost získat hodně variant jednoho textu. Jiná věc je, že to některé inscenátory může odradit, protože toho na jejich bedra vkládám možná až příliš. Ale právě takoví se do té práce nakonec nepustí.

Samozřejmě trpím, když mi divák nerozumí, a dnes už se snažím si „chyby mládí“ pokud možno nepřipouštět. „So sorry“ všem, kdo si s těmi mými rébusy museli lámat hlavu.

Ilono! Dívala jsem se na Váš plakát a moc se mi líbil. Moc Vám všem děkuji za takovou krásu! Výborný výtvarník. Velkolepé a krásné herečky.

Velké díky překladateli Leoši Suchařípovi. Zvlášť za kompliment o kráse mé hry. Pro mne jsou všechny mé hry jako děti, moc je miluju. Dívala jsem se na datum Vaší premiéry – 23. ledna, překrásné datum, velmi dobré číslo. Přeji Vám úspěšnou premiéru a vřelé divácké přijetí.

Určitě k Vám přijedu. A plakát si pověsím ve své kanceláři na nejkrásnější místo, on si to zaslouží. Je to totiž skutečný šperk!

*Děkuji za pozvání a informujte mě i nadále. **Vaše Olja***

Bibirevo

Moskevský obvod, nacházející se na severovýchodě města. Jde o jednu z nejzelenějších oblastí Moskvy a také o jeden ze dvou okresů, kde není žádný průmyslový podnik. V současnosti žije v Bibirevu asi sto padesát tisíc osob.

Obcí s podobnými názvy lze ale najít v Rusku poměrně dost. Etymologové tvrdí, že pojmenování místa souvisí s výskytem bobrů a že „Bibirevo“ může být odvozeno jak od jména zvířátka samotného, tak i od tzv. práva nevolníků „chytat, lovit či držet pro svoji potřebu bobry“.

Láska a vodka aneb Výběr z „klenotů“ ruského humoru…

Manžel přijde domů a vidí ženu ležet v posteli s milencem. *Zatímco si tady takhle blbnete, tak před barákem mají ve stánku pomeranče.*

Víte, co je to byznys po rusku? Ukrást bednu vodky, vodku vylít, láhve prodat a peníze propít.

Tak si to představ… *Přijdu domů, a tam žena s nějakým cizím chlapem – očka jim lišácky jezdějí sem a tam. To víš, hned jsem byl doma: ani se nesvlíkám, rovnou k lednici, otevřu – a namouduši, všecko pivo vypitý…*

Manžel se vrátil nečekaně domů a milenec sotva stačil skočit do skříně. Muž se usadil do křesla k televizi a začal se dívat na fotbal. Žena pochopila, že se s tím nedá nic dělat, a odešla do kuchyně vařit večeři. Po chvíli za ní přiběhne manžel: *Představ si, co se mi stalo: Sedím, dívám se na fotbal – a sotva Blochin dostal červenou kartu a musel z hřiště, už ho vidím, jak kolem mne běží v trenýrkách.*

Opilý manžel se vevalí do předsíně a hned na prahu se skácí. Žena vzteky popadne koště a začne ho mlátit: *Tak ty budeš chlastat, ty dobytku! Budeš ještě chlastat?* Napadený s obtížemi zvedne hlavu: *No – a naleješ mi?*

Přistoupí ochlasta k prodavačce: *Máte tu vodku čerstvou? / Vám snad straší ve věži! / To teda vůbec ne. Protože včera jsem si u vás dvě flašky koupil a udělalo se mi hrozně zle.*

Jdou dvě moskevské dámy po Starém Arbatu a najednou vidí absolutně upitého chlapa, jak se válí v louži. *Fuj, to je ale hnus!* říká jedna druhé. *Ale proč? Kdyby si ho člověk pořádně vydrbal, tak by se s ním aspoň na čásek ještě dalo i žít*, uvažuje zasněně druhá.

Je pozdní studený podzim. Do bufetu vstupuje otrhaný ochlasta a žádá jedno vyprošťovací pivo. Prodavačka mu říká: *Že si radši nekoupíš boty, než pořád zapíjet kocovinu. / Na ty kašlu! Zdraví je mi dražší!*

Ve vlaku ze Soči sedí čtyři ženy. Ukáže se, že se všechny čtyři vracejí z lázní. První povídá:
Až přijedu domů, tak to manželovi všechno řeknu!
To je ale kráva! myslí si druhá. *To je ale odvaha!* myslí si třetí. *To je ale paměť!* myslí si čtvrtá.

Přijede sovětský turista do Paříže a nakoupí v lékárně pro všechny své kamarády 500 prezervativů. Když se vrátí do hotelu, rozhodne se, že je přepočítá. Prezervativů je však jen 499. Ráno se vzteky bez sebe přižene do lékárny. *Vy jste mi včera místo 500 prezervativů prodala jen 499. / Odpusťte prosím, monsieur, že jsme vám zkazili tak nádhernou noc,* rdí se prodavačka.

Pane doktore, mě hrozně bolej ledviny, stěžuje si Gríša. *A pijete? / Piju, ale moc to nepomáhá.*

Dotaz pro Rádio Jerevan: *Kdy bude líp?* Rádio Jerevan odpovídá: *Už bylo.*

(vybráno z knihy „Libor Dvořák: Шуткопись, rusko-česká kniha vtipů“)

Olja

„Miluju Táňu! Táňa je krásná! Spí na sametovém polštáři, její kůže je bílá, samet je černý jako noc, temná studená noc! Táňa je všude – i teď, když tu není. Její oči v pokoji vykukují zpoza knih, jsou velmi krásné, ty oči, velmi krásné! Táňa je v každé vůni a je v každé mé buňce. Táňa mi políbila každý centimetr, každý centimetr jsem zlíbal já. Tánino teplo cítím z dálky, jako pes cítí stopu. Každý schůdek k ní dýchá, každý krok utíká, každý vzdech spěchá! Miluju Táňu!“

(Olja Muchinová – „Táňa, Táňa“)

Aranžmá písně „Lásko, amore“ – Juraj Čiernik.

Při tvorbě programu jsem čerpala především z ruských internetových stránek věnovaných dílu Olji Muchinové. Děkuji Marii Reslové, Anně Bobrekové, Liboru Dvořákovi a svému bratrovi Jaroslavu Smejkalovi, bez jejichž pomoci by tento program nikdy nevznikl. (i. s.)

inspice **jarmila paulerová** / nápověda **jiřina čížková** / rekvizity **tereza dubová** / garderoba **lenka králová** / vlásenky **michaela kadlecová** / světla **jiří kos** / zvuk **michael cisovský** / šéf výroby **bedřich losovský** / jevištní mistr **pavel johančík** / technika **michal weber**, **filip kapusta**, **roman widenka**, **jiří zahuta** / program vydala divadelní společnost petra bezruče, s. r. o., ke třetí premiéře sezóny 2008–2009 / textová část programu **ilona smejkalová** / fotografie **petr hrubeš**, **tomáš ruta** / grafický návrh plakátu a programu **kateřina wewiorová** / vytiskl proprint, s. r. o., český těšín

divadlo petra bezruče provozuje divadelní společnost petra bezruče / ředitel **jiří krejčí** / umělecký šéf **martin františák** / manažer **tomáš suchánek** / lektor dramaturgie **zuzana mildeová** / divadlo je provozováno za finanční podpory statutárního města ostrava

pro českou republiku autorská práva zastupuje dilia, divadelní, literární a audiovizuální agentura, krátkého 1, 190 00 praha 9